

GÜNDÜZ KUŞAĞI KADIN PROGRAMLARINDA TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTSİZLİĞİ VE KADIN TEMSİLİ

Ceren Çavdar*

ÖZET

Bu makalede Türk toplumu içerisinde yer aldığı varsayılan toplumsal cinsiyet eşitsizliğine dair genel kabullerin kadına yönelik gündüz kuşağı programlarında nasıl temsil edildiği incelenmiştir. Bu bağlamda ülkemizde güncel izlenme oranları göz önüne alınarak 3 ulusal televizyon kanalından 3 örneklem seçilmiştir. Atv'den "Müge Anlı'yla Tatlı Sert, Show Tv'den Seda ve Uğur'la, Star Tv'den Balçiquek İlter'le Olay Yeri" isimli bu üç programın rastlantısal olarak seçilerek her birinden 3 bölüm olmak üzere toplam 9 bölüme nitel ve nicel içerik analizi yapılmıştır ve kadının toplumsal cinsiyet rolü bağlamında temsili incelenmiştir. Araştırmada Mc Combs ve Shaw tarafında geliştirilen Gündem Belirleme Modeli kullanılmıştır. Gündem Belirleme Kuramı'ndan medyanın gündemi belirlediği genel kabulüne ulaşılabilir. Bu sebeple çalışmada kadın programlarının da kadınların gündemini seçtiği konu ve kategorilerle belirlediği söylenebilir. Araştırmanın sonucunda gündüz kuşağı kadın programlarının ülkedeki var olan toplumsal cinsiyet eşitsizliğini pekiştirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu durumun pekiştirildiğini incelenen televizyon programlarında özellikle Seda ve Uğur'la ve Müge Anlı'yla Tatlı Sert örneklerinde görülmektedir. İncelenen örnekler doğrultusunda yayınlanan tüm programların sorunlu olduğuna ulaşılmamış fakat bu programların bir kısmında toplumsal cinsiyet eşitsizliğini pekiştiren ifadelerin yer aldığı saptanmıştır. Fakat Balçiquek İlter'le Olay Yeri programı cinsiyetçi söylemlere çok yer vermemekle birlikte cinsiyetçi yaklaşıma karşı olduğunu belirten söylemlerde bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kadın temsili, gündüz kuşağı programları, cinsiyet eşitsizliği

GENDER INEQUALITY AND WOMEN'S REPRESENTATION IN DAY TIME SHOWS FOR WOMEN

ABSTRACT

In this article, it is examined how the problematic general assumptions supposed to take place in Turkish society are represented in the daytime shows for women. In this context, 3 samples were selected from 3 national television channels taking into consideration of the current monitoring rates in Turkey. These three programs named as "Müge Anlı'yla Tatlı Sert" from channel ATV, "Seda ve Uğur'la" from channel Show TV and "Balçiquek İlter'le Olay Yeri" from Star TV were randomly selected and 3 programs chosen from

* Yüksek Lisans Öğrencisi, Yaşar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, ORCID ID:

<https://orcid.org/0000-0001-9034-6344>

Makale Gönderim Tarihi: 09.04.2018 - Makale Kabul Tarihi: 05.12.2018

each of them, totally 9 shows were analyzed qualitatively and quantitatively according to content analyses. The survey used the agenda-setting model developed by Mc Combs and Shaw. As a result of the research, it was reached that the daytime programs for women reinforced the existing gender inequality in the country. Especially in two samples in the television programs examined that this situation is reinforced. It is determined that not all the programs are problematic but there are problematic discourses in the programs. But in one program did not give much place to the sexist discourses, also there were discourses indicating that they were against the sexist approach.

Keywords: Women representation, daytime shows, gender inequality

GİRİŞ

Bir kitle iletişim aracı olarak televizyon 1960'lardan bu yana Türk kültürünün bir parçası haline gelmiştir. Televizyon birbiri ile hiçbir sosyal bağı olmayan, birbirine benzemeyen, kısaca heterojen olarak tanımlanabilecek kitleyi aynı anda sınırlı bir şekilde etkisi altına alabilen, toplumsal dönüşümün bir aracı olarak ifade edilebilir (Bilir ve ark 2010: 2). İzleyiciler, televizyondaki birbirinden farklı içeriklere her gün maruz kalmaktadırlar. Bu içeriklerin büyük çoğunluğunu gündüz kuşağı kadın programlarını oluşturmaktadır. Kadına yönelik ve kadına ilişkin konuları toplumsal gündeme taşıma iddiasında bulunan bu programlar toplumsal sorunları kadın çerçevesinde ele alınmaktadır. Tek yönlü iletişim özelliği taşıyan kitle iletişim araçlarının, kadın konusuna yaklaşımı iki başlıkla özetlenebilir. Bunlardan ilki, kadının toplumsal cinsiyetinin yeniden üretildiği bir araç olması, bir diğeri ise kadını potansiyel bir tüketici olarak ele almasıdır (Etiler ve Zengin 2015: 139). Bu sebeple var olan toplumsal cinsiyet sorunu bu programlarda sıkça gün yüzüne çıkmaktadır. Toplumsal cinsiyet, cinsiyet rolleri ve kalıp yargıların televizyon programlarına yansımaması mümkün değildir (Serttaş ve Gürkan 2015: 95). Kadın yaşadığı hayattan kısa süreli bir kaçış olarak gördüğü bu programları izlerken yine ona dayatılan yargılardan kaçamamaktadır. Kaya'nın da belirttiği gibi (2013: 87) Medya içeriğinde yer alan toplumsal cinsiyet temsillerinin o toplumdaki toplumsal cinsiyet tanımlamalarından bağımsız olduğu düşünülemez. Çünkü kitle iletişim araçlarında üretilen iletiler, belirli bir kültürel yapıya özgü olarak hem o kültürel yapının şekillendirdiği bireyi hedef alırlar hem de o toplumda egemen olan ideolojiyi yansıtır.

İçinde bulunduğumuz ataerkil kültür doğrultusunda bu programlarda yer alan kadın temsili, kadını ezilen ve mağdur olarak resmetmektedir. Tüm dünyada benzer bulgulara ulaşıldığı üzere ülkemizde de toplumsal cinsiyet kalıplarını Serttaş ve Gürkan 2015'teki çalışmalarında, "Kadına atfedilen görevlerin ve toplumsal cinsiyet kalıp yargılarının kadın izleyicilerin tümünün zihninde yer ettiğini görmek mümkün" şeklinde ifade etmiştir (2015: 106). Cinsiyetçi söylem kadın seyirciyi hedefleyen gündüz kuşağı televizyon programlarında, ülkemiz medyasında da tekrarlanmaktadır. Kadınlar bağımlı, itaatkâr, duygusal ve pasif

olarak nitelendirilir ve geleneksel değerlere bağlı kalmaları ve ev ortamında yaşaması beklenir (Özkoçak 2014: 729). Dolayısıyla bu makalede araştırma sorunu bu genel kabullerin kadına yönelik gündüz kuşağı programlarında nasıl temsil edildiğidir. Bu bağlamda ülkemizde güncel izlenme oranları göz önüne alınarak 3 ulusal televizyon kanalından 3 örneklem seçilmiştir. Atv'den *Müge Anlı'yla Tatlı Sert*, Show Tv'den *Seda ve Uğur'la*, Star Tv'den *Balçiquek İltir'le Olay Yeri* isimli bu üç programın rastlantısal olarak seçilerek her birinden 3 bölüm olmak üzere toplam 9 bölüme içerik analizi yapılarak kadının toplumsal cinsiyet rolü bağlamında temsili incelenmiştir.

1. AMAÇ VE YÖNTEM

Toplumsal cinsiyet rolleri doğduğu andan itibaren bireyler tarafından sosyal çevrede öğrenilir. Diğer bir deyişle toplumsal cinsiyet rolleri, kadınlık ve erkeklik kavramlarının sosyal ortamlardaki tanımları ve kültürel beklentilerinden meydana gelmektedir (Lee'den aktaran Serttaş ve Gürkan 2015: 95). Cinsiyetler arası eşitliğini sağlamaya yönelik tarihteki ilk hareket 1902 yılında bağımsızlığını yeni ilan etmiş olan Avustralya tarafından kadınlara yasal haklar tanınmıştır. Ülkemizde ise Mustafa Kemal Atatürk tarafından erkeklerin sahip olduğu siyasi seçme ve seçilme hakkı kadınlara 1934 yılında verilmiştir. Tarih boyunca kadınlar, erkek egemen toplum yapısı içerisinde kadınlık rollerinin getirdikleriyle yaşamışlardır. Ataerkilli toplum kadını ikincil güç ilişkisi içerisinde konumlandırırken buna gerekçe olarak biyolojik özellikleri öne sürmüştür. Özetle toplumsal cinsiyetin doğal kabul edilmesi, ataerkilliğin kendini meşrulaştırma yöntemidir (Kaya 2013: 86). Toplumsal cinsiyet rolleri ve kalıplaşmış yargılar medyada da yer almaktadır. Burton, bireylerin temsil edilme biçimlerinin medya tarafından yaratıldığını belirtmiştir ve izleyicinin de medya aracılığıyla bu kalıpları yinelediğini ve sağladığını ifade etmiştir. Medyada temsil edilen toplumsal grupların bakış açısıdır. Diğer bir deyişle temsil etme aşama aşama basitleşir, genelleşir ve klişe haline gelir (Burton 1995: 106). Kadının medya temsilini inceleyen birçok araştırma yapılmış olup bu araştırmaları inceleyen Etiler ve Zengin, bu çalışmaların medyanın toplumsal gerçekleri değil toplumsal ideallerin içerildiği gerçeklikleri kurduğunu öne sürmüştür (Etiler ve Zengin 2015: 139).

Toplumda temsil sistemlerini var edip hayata geçiren ortamın yapısının, iktidar alanlarıyla kesişim noktalarını görmek için en elverişli yollardan biri temsil pratiklerini incelemektir. Temsil etme var olanı aktarmak değil durumlara anlam verme işini vurgulamaktır. Kısacası söz konusu olan bir anlamlandırma pratiğidir (Hall 1994 aktaran Kaya 2013: 85). İletişim araştırmalarında kitle iletişim araçları ve izleyicileri arasındaki etkileşimi ortaya koymak için pek çok kuram geliştirilmiştir. Mc Combs ve Shaw tarafında geliştirilen gündem belirleme modeli (Agenda Setting Theory) bu çalışma için kullanılmıştır. "Gündem Belirleme Yaklaşımı'nın iddiasına göre izleyiciler medyada yer alan haberlerden sadece bazı gerçekleri öğrenmekle kalmazlar. Üstelik kitle iletişim aracının bir soruna veya konuya ayırdığı yerin konumu veya zamanının miktarı ile o sorunun veya

konunun ne kadar önemli olduğu yolunda çıkarımlarda da bulunur” (Atabek 1998: 156). Gündem Belirleme Kuramı’nda medyanın gündemi belirlediği genel kabulünden hareket ettiğimizde, kadın programları da kadınların gündemini seçtiği konu ve kategorilerle belirlemektedir.

Kitle iletişim araçlarında kadınlara yönelik programlara baktığımızda ilk olarak karşımıza 1939 yapımı “Ev Saati” isimli radyo programı çıkar. Televizyonda yayınlanan ilk program ise 1984 tarihli “Hanımlar Sizin İçin” adlı programdır (Akbulut 2006: 100). Bugünkü haliyle kadın programları 1997 yılında yayınlanmaya başlamıştır. RTÜK tarafından uyarılan yayın ihlallerinin düzeltilmesiyle bu programlar yayına devam etmiştir. Programlar genel olarak kadın sunucular tarafından sunulmaktadır. Hedef kitleleri uyarınca yayın saatleri de gündüz kuşağı olarak belirlenmiştir (Tat ve Toker 2009: 458). Hedef kitleleri ise ev hanımları ve emeklilerden oluşmaktadır. Günümüz kadın programları, kadını geleneksel kadın olma halleri içinde yakalamayı hedeflemektedir. Yeni bir durum sunmamaktadır. Kadınların gerçek sorunlarını üçüncü sayfa haberi ya da magazin haberi formatında sunmanın ötesine geçememişlerdir (Rahte 2010a: 188). Rahte, 2010 tarihli aynı araştırmasında kadın programlarının olumlu ve olumsuz yönlerini tanımlamıştır. Ayrı bir kadın kategorisinin kadınlara pozitif ayrımcılık yapması yönünde evrilmesi olumlu bir yön olarak sayılabilirken, medyanın geneli erkeler için tasarlanırken arta kalan alanların kadınlara (ve çocuklara) ayrılması ise negatif yönlerinden biridir. Ayrıca içerisinde kadın tanımı getirilen bu programlarda, kadınlar sadece “eğlence, trajedi, güzellik, mutfak, aile, ev ekonomisi” gibi belli temalar içine ve klişelere sıkıştırılmışlardır (2010a: 188).

Bu çalışmada ele alınan inceleme birimi kadın programlarıdır. Kadın programları gündüz yayın kuşağında kadın izleyiciyi hedefleyen programlardır. Rahte, gündüz kuşağı programlarını, “ev kadınları ve emekliler başta olmak üzere, ortalama izleyicinin bilgi edinme, başkalarının sorunlarına tanık olma, eğlenirken düşünme, vakit geçirme aracı” olarak tanımlamıştır (2010b: 58). Araştırma evreni Türk toplumsal yapısını daha iyi gözlemleyebilmek amacıyla ulusal kanallardan oluşmaktadır. Yayınlanan bu programlar içerisinde izlenme oranları gözetilerek en çok izlenen farklı ulusal kanallara ait 3 televizyon programı seçilmiştir (www.reytingler.biz). Yayınlanan bu 3 programın ise rastlantısal olarak seçilmiş 06-07-08 Kasım 2017 tarihli yayınları ulusal kanalların internet sitelerinden sağlanarak incelenmiştir. Toplamda incelenen 9 bölüm programda kadınların kendilerini ifade etmeleri, söylemleri ve kadın üzerine tartışılan konular dikkate alınarak nicel ve nitel analiz yapılmıştır. Neuman’ın tanımladığı üzere, nitel yöntemlerle toplanan veriler toplumsal yaşamdaki insan, eylem ve olayları temsil veya tarif eden yazılı kelime, cümle veya semboller şeklinde olabilmektedir (2006: 659). Bu sebeple program içerisinde işlenen konular, erkek ve kadın konukların sayısal oranları, stüdyo konukları ve genel söylemler gözetilerek de nitel olarak analiz edilmiştir.

George Gerbner tarafından ortaya konan içerik çözümlemesi, kültürel konulara derinlemesine ışık tutması bakımından en gelişmiş metodolojilerden biri olarak kabul edilmektedir. İçerik çözümlemesi iletişim içeriğinin önceden belirlenmiş sınıflamalar çerçevesinde sistematik olarak incelenmesini sağlayan kitle iletişim ürünlerine uygulanabilen (Geray 2004: 133) ve kültürel çalışmalarda başvurulan bir yöntemdir. Bu sebeple çalışmada nitel ve nicel içerik analizi uygulanmıştır.

Medyada, kadın izleyiciye yönelik programlar hakkında yapılan birçok çalışma bulunmaktadır. Yapılan çalışmalar bu programları pek çok yönden incelemiş farklı sonuçlara varmıştır. Rahte, bu programları katılımcıların sorunlarının çözülmesi talebiyle katılıp mağduriyetlerini aşırı vurguladıkları ağlama, yakınma, yardım isteme gibi davranışlarda bulduklarını gözlemlemiştir. Yine gündüz kuşağı programlarının, izleyicinin tepkisizleştiğini ve gerçeklik duygusunu yitirebileceği ihtimalini öne sürmüştür (2010a: 188). Etiler ve Zengin ise benzer çalışmaları şu şekilde ifade etmiştir “Medyanın kadınlık rolünü yeniden üreten işlevini deşifre etmeyi hedefleyen çalışmalar, medyanın toplumsal ideallerinin içerildiği gerçeklikleri kurduğunu öne sürmektedir” (Etiler ve Zengin 2015: 139). Nüfusçu ve Yılmaz, 2012’deki çalışmalarında bu programların kadın ve erkek rollerini katı ve sorgulanamaz biçimde yeniden ürettiğini ifade etmiştir (2012: 40). Serttaş ve Gürkan, kadın izleyicilerin alımlamalarını inceledikleri 2015 yılındaki araştırmalarında kadınların toplumun kültürel kodlarına göre cinsiyet tanımlamaları yapabildiğini ve bu tanımların sorumluluklarını kadına ve erkeğe yüklediklerini de ifadelerine eklemiştir (2015: 108). 2016 yılında RTÜK kararıyla yayınlarına son verilen evlendirme programları için Tölük ve Özad; bu programların kişilerin özel hayat gizliliğini ihlal ettiğini, evliliği materyal bir kavram haline getirdiğini ve insanları birbirlerini dış görünüşlerine dayanarak eleştirmesine sebep olduğunu belirtmiştir (2016: 152). Kaya, bu programların iki zıt duygu olan acı ve neşeyi aynı anda vermesini eleştirerek; cinayet, dayak görüntülerinin müzikle sunulmasını, sunucu ve danışmanlar arasındaki esprili konuşmaları televizyondaki söylemlerin üst ideolojisinin göstergesi olarak ifade eder. Bu da bu programların içerdikleri konulardan bağımsız olarak izleyicinin eğlenmesi ve haz alması amacıyla yapıldığını ortaya koyar (2012: 194). Özkoçak, kadının televizyondaki cinsiyet rolünün, uzmanlar, ünlüler ve stüdyodaki izleyici tarafından belirlendiğini ifade eder (2014: 729). Tat ve Toker ise 2009daki çalışmalarının sonucu olarak, o dönemki programların erkek egemen ideolojiyi destekleyen veya eleştiren herhangi bir cinsiyetçi söylem içermediğini ifade etmişlerdir (2009: 461).

2. BULGULAR

Gündüz kuşağı konuşma programlarının; konu yönelimli olmaları, bunların çoğunlukla ev içi veya kişisel konulardan seçilmesi, sunucu ve uzmanlar yöneminde seyircilerin de katılımıyla kadın izleyiciler için yapılması, ayrıca katılımcıların da yaklaşık yüzde 80 gibi bir oranını kadınların oluşturması geleneksel ayırt edici özellikleridir (Shattuc 1997 aktaran Rahte 2010a: 183).

Yapılan araştırmalar sonucunda çokça eleştirilen gündüz kuşağı kadın programları, hedef kitleleri tarafından birçok sebep gösterilerek günümüzde de izlenmeye devam edilmektedir. Rahte'nin araştırmasına göre kadınların bu programları izlemelerinin ilk nedeni yaşadıkları sorunları başkalarının hayatlarında da göreyerek merakların giderme ve bu durumlardan kendilerince ders çıkarmalarıdır, bununla birlikte insanların kayıp yakınlarını bulması küslerin barışması yine izleyiciyi memnun etmektedir. Bir diğer deyişle yalnız olmadıklarını hissetme aracıdır. Ayrıca çoğu kadın evde yapacak bir şey bulamadıklarından vakit geçirmek için izlemektedir. Bir kısmı için televizyon öğreticidir, yeni bir şeyler öğrenmektedirler. Bir grup azınlık içinse programlarda yaşanan kavga ve gürültü ilgi çekici geldiği için izlendiği ifade edilmiştir (2010b: 72-79).

2017 yılının başına kadar gündüz kuşağı kadın programları denince akla izdivaç programları olarak adlandırılan flört ve evlilik üzerine kurulmuş programlar gelmekteydi. Yapılan konuya ilişkin çalışmalarda programların oldukça sorunlu yapısı vurgulanmıştır (Kaya 2013, Nüfusçu ve Yılmaz 2012, Özad ve Tölük 2016). Tüm bu araştırma sonuçları, izleyici şikâyetleri ardından RTÜK bu programların kaldırılmasına karar vermiştir. Olağanüstü Hal (OHAL) kapsamında çıkarılan 690 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yeni bir düzenlemeye tabi tutulan programların çocukların televizyon izlediği saatlerde yayınlanamayacağına dair kural getirilmiştir (www.sozcu.com). Kararnamenin çıkmasının ardından kanallarla yapılan görüşmeler sonucu izdivaç programlarının yayın hayatı sona ermiştir. Bu izdivaç programları daha sonra 10 yıldır yayın hayatını sürdüren ve izlenme oranı yüksek olan bir formattaki *Müge Anlı'yla Tatlı Sert* programını benimsemişlerdir. Bu program (Crime TV Show) kayıpların, katillerin arandığı suç içerikli bir televizyon programıdır. Kendi içerisinde sorunlu olan bu tür için Rahte, "Özellikle 2005 yılında, aile içi sorunların kişiler ve taraflar hedef gösterilerek, ifşa edilerek irdelenmesi nedeniyle öğle kuşağında yayınlanan programlara katılan kişilerin hayatlarının tehlikeye girmesi, ölüm vakalarının yaşanması ve şikâyetler nedeniyle, kadın tartışma programları, zamanla içerik ve biçim değiştirmiş, 2010 yılına gelindiğinde ise sayıca oldukça azalmıştır." bulgusuna ulaşmıştır (2010b: 58). Fakat 2017 yılı itibariyle izdivaç programı yapmakta olan programlar tekrar dönüşüm geçirip yeni bir hal almışlardır. Bu programların hedef kitleleri ve konukları çoğunlukla kadınlardan oluşmaktadır. Bunun sebebi ise kadınların istihdama katılma azlığı olarak gösterilebilir. Tat ve Toker'in araştırmasına göre Devlet İstatistik Enstitüsünün Ocak 2009daki hane halkı iş gücü anketine göre kadınların %61,2si ev işleriyle meşgul oldukları gerekçesiyle çalışmamaktadır (www.tuik.gov.tr 'den aktaran Tat ve Toker 2009: 457). Bu araştırmalar Etiler ve Zengin'in araştırmasında tespit ettiği, 2015 yılında ev kadınlarının hafta içi günde ortalama 2,5 saat televizyon izlemesi sonucunu desteklemektedir (2015: 138).

Müge Anlı'yla Tatlı Sert programı yaklaşık 10 yıldır değişmeyen formatıyla yayınlanmaktadır. Program kadın sunucu tarafından yürütülmekte ayrıca iki adet er-

kek uzman tarafından desteklenmektedir. Bu uzmanların birisi Psikiyatrist Arif Verimli diğeri ise Avukat Rahmi Özkan'dır. Sade bir stüdyo planı bulunan programda büyük bir koltukta konuklar ve uzmanlar bir arada oturmakta, sadece sunucunun koltuğu ayrı durmaktadır. Sık sık vtr gösterildiğinden stüdyo çevresi büyük ekranlarla çevrilidir. Ayrıca stüdyo içerisinde hedef kitleyi içeren izleyiciler bulunmaktadır. Araştırma çerçevesinde bu programın 6.7.8 Kasım 2017 tarihli kayıtları incelenmiştir (Tablo 1).

Tablo 1. Müge Anlı'yla Tatlı Sert İnceleme

Müge Anlı'yla Tatlı Sert 10.00-12.00	<u>06 Kasım</u>	<u>07 Kasım</u>	<u>08 Kasım</u>
Konular	Dolandırıcılık, kayıp kızlar ve kadınlar, faili meçhul cinayet	Kayıp çocuk, faili meçhul cinayet,	Kayıp kadın, faili meçhul cinayet
Konuklar	6 Kadın 2 Erkek konuk Kadınlar mağdur yakınları olup mağdurları temsilen orada bulunmaktadır.	3 Kadın 1 Erkek Çocukları kaybolan bir çift Ve oğlunun cinayete kurban gittiğini iddia eden bir anne ve teyze	3 Kadın 1 Erkek Kayıp kadının yakınları bir kadın bir erkek Ve bir gün öncesinden devam etmekte olan cinayet iddiasında olan anne teyze
Stüdyo Konukları	Çoğunluğunu kadınların oluşturduğu orta yaş ve üzeri bir grup	Çoğunluğu kadınların oluşturduğu orta yaş ve üzeri bir grup Engelli annelere destek amaçlı bir kadın konuk Kaybolan köpeğini bulmak için gelen bir erkek konuk	Çoğunluğunu kadınların oluşturduğu orta yaş ve üzeri bir grup
Söylemler ve Tavırlar	Yaşanan kayıp olayları sonrasında insanlar özellikle kadınlar açıkça sokağa çıkmaya korktuklarını belirtmiştir. Genç kızların evden kaçma sebepleri tartışılmıştır ardın-	Akraba evliliği ve genç yaşta yaşanan gebelikler, kürtaj konuları konuşulmuştur. İffet ve evlilik idealleri tartışılmıştır. Evli ve hamile bir kadının özel hayatında nasıl davran-	Kadınların yalnız sokağa çıkma özgürlüğü tartışılmıştır. Kuma kavramı ve aile içindeki yeri konuşulmuş, uzman tarafından açıkça kuma olmanın gereklilikleri

	dan kocaya kaçmanın diğer sebepler arasında en kabul edilebilir olduğu konuşulmuştur.	ması gerektiği uzman ve sunucular eşliğinde belirtilmiştir.	belirtmiştir. Aile içi şiddet konusu da yaşanan olaylar üzerinden tartışılmıştır.
--	---	---	---

Kaya'ya göre program dedektiflik işini kadın sunucuya vererek erkek işi olarak görülen bir işi kadın yaparken göstermektedir. Fakat Müge Anlı'nın erkek ege-men bakış açısıyla cinsiyetçi bir düşünce yapısında olduğu ve cinsiyet hiyerarşisini sorgulamak yerine yeniden ürettiği gözlemlenmektedir (2012: 197). Sunucu programda otoriter bir tavır sergilemektedir. Kimi zaman konuklarına kızmakta ve hatta azarlamaktadır. Erkek konuklara daha resmi bir tavırla "siz, beyefendi" gibi hitaplar kullanırken kadınlara hemcins yakınlığı göstermekte "senli" hitabetler kullanıp, çokça temasta bulunmaktadır. Katılan konukların büyük çoğunluğu mağdurların annesi, eşi, kardeşi gibi kadınlardan oluşmaktadır. Erkekler daha çok eş veya ağabey rollerinde az da olsa görülmektedir. Erkek konuklar daha fazla söz sahibi ve konuya hâkim olarak görülürken kadınlar daha çok ağlama, feryat etme gibi hareketlerde bulunurken görülmektedir. Mağdurlar genelde kadınlardan oluşmakla birlikte bir kez kadın sanığa rastlanmıştır. Kocasının annesi ve teyzesi tarafından oğullarını öldürmekle suçlanan kadın program süresince çok kez aşağılanmıştır. Kadının kadınlık, annelik vasıfları konukların yanı sıra sunucu ve uzman tarafından da eleştirilmiştir. Hamile kaldıktan sonra erkek bir arkadaş edinmesi stüdyodakiler tarafından uzun bir süre tartışılmıştır. "Bir kadın da hamile kaldığında aynı bir kedi gibi köpek gibi yanındaki eşle ilgilenmez. Çünkü doğa ona diyor ki hamileliğine sahip çık önce" şeklinde bir açıklamada bulunan sunucu kadınla hayvanı aynı kıyasta karşılaştırmıştır. Buna ek olarak avukat uzman da "5 aylık hamile bir kadın nasıl bir yeni erkek arkadaş merhaba der?" şeklinde kadın sanığa serzenişte bulunmuştur. Buna ek olarak diğer uzman Doktor Şevki Bey de "kızım sen 3.bir kişiyle evlenen bir kızsın sen becerikli kızsın." şeklinde bir ifadeyle bulunarak kadının bir seferden fazla kez evlenmesinin aşağı bir durum olduğunu alaycı bir tavırla belirtmiştir. Bunun yanı sıra kendisini kuma yapmayı düşündüğünü açıkça belirten erkeğe kimse itiraz etmemiş kadına yüklenerek "kuma yapacak seni bak" şeklinde tehdit edilmiştir. Bunlara ek olarak erkeklerin yapması ve yapmaması gereken davranışlar kuralları sunucu ve uzmanlar eşliğinde yeniden belirlenmiştir. "Her erkek karısını dövmez. Her erkek evine zarar vermez. Erkek günü beraber geçirdiği kadını evinin kapısına kadar bırakmalıdır." ifadeleriyle desteklenmiştir. Anneliğin kutsal olduğu ve anne olan bir kadının özel haklara sahip olması gerektiği de belirtilen ifadeler arasındadır. Tüm bu ifadelerin yanı sıra 8 Kasım 2017 tarihli programda sunucu "Kadın için de erkek için de aynı bu durum kadın erkek diye ayırmıyorum. Ben tabii pozitif ayrımcılık yapıyorum kadınların tarafındayım her şeyleri de erkeklere yıkamayız." İfadelerini kullanarak cinsiyetçi söylemleriyle çelişmiştir. Çünkü 7 Kasım 2017 programında eşinden dayak yediğini fakat ayrı-

lamadığını ifade eden sanığa “Ah kızım insanlar neler yaşıyor” diyerek kadına karşı şiddeti normalleştirmiştir. 3 bölümde de erkekler tarafından korkutulmuş başlarına kötülük gelmesinden çekinip evden çıkmaya bile korkan kadınların açıklamaları yer almıştır. Tölük ve Özad, bu programı diğerlerinden farklı görmekte çünkü kadınların kendilerini daha farkındalıkla ifade ettiklerini ve böylelikle çevrelerinde yaşanan tehlikeli ve çarpık olayların farkında olduklarını belirtmektedir (2016: 151). Fakat Byth, gününün yaklaşık 5 saatini televizyon izleyerek geçiren kadınlara gündüz kuşağı kadın programlarının, koca ya da erkek arkadaş tarafından tacize uğramış, hayatta başarısız olmuş kadınları göstererek bir mesaj verdiğini ifade eder; “Bu sen olabilirdin!” (Byth 2004 aktaran Kaya 2012: 203). Aynı araştırmasında Kaya, bu programların kadınlara korku pazarladığını ve bu konuda çok izlenerek bir başarı elde ettiklerini ifade eder (2012: 206).

Seda ve Uğur’la programı izdivaç programlarının yayından kalkması sonucu isim ve sunucuları koruyup format değiştirmiştir programdır. Yeni yayın dönemiyle içerisinde kayıpları bulma aile içindeki sorunları çözme iddiasıyla yayına başlamıştır. Benzer programların aksine stüdyoda bir orkestra bulunmaktadır ve program neşeli şarkılar söylenerek dans edilerek sunucular tarafından açılmaktadır. Şarkı ardından hızlı bir değişimle sorununa çözüm arayan bir kadın görülmektedir. Türünün benzeri diğer gündüz kuşağı kadın programları gibi stüdyo hedef kitleyi oluşturan izleyicilerden oluşmaktadır. Programda uzman avukat Olgun Hamarat bulunmaktadır (Tablo 2).

Tablo 2. Seda ve Uğur’la İnceleme

Seda ve Uğur’la 15.30-18.30	<u>06 Kasım</u>	<u>07 Kasım</u>	<u>08 Kasım</u>
Konular	Kızının gerçek babasını arayanlar, eski sevgili tehdidi, evden kaçan kız olayı, gerçek ailesini arayan kadın	Eşi tarafından şiddete uğrayan hamile kadın, kızının gerçek babasını arayanlar, gerçek ailesini arayan kadın	Eski sevgili tehdidi, kızının gerçek babasını arayanlar, eşi tarafından şiddete uğrayan hamile kadın, gerçek ailesini arayan kadın
Konuklar	3 Kadın ve 6 Erkek Kızının gerçek babası belli olmayan anne ve eşi, eşinin erkek avukatı Eski erkek arkadaşı tarafından tehdit edildiğini iddia eden kadın ve erkek Kaçıp daha sonra dönen kızın abisi, kaçtığı genç erkek	4 Kadın ve 3 Erkek Kızının gerçek babası belli olmayan anne, eşi ve sürpriz kadın tanık Eşi tarafından şiddete uğradığını iddia eden genç kız, annesi, abisi, babası Gerçek ailesini arayan kadın	5 Kadın ve 4 Erkek Kızının gerçek babası belli olmayan anne, eşi ve sürpriz kadın tanık Eşi tarafından şiddete uğradığını iddia eden genç kız, abisi Gerçek ailesini arayan kadın Eski erkek arkadaşı

	ve babası Gerçek ailesini arayan kadın		tarafından tehdit edildiğini iddia eden kadın ve erkek
Söylemler ve Tavırlar	Kadınlık ve erkeklik kavramları üzerine çokça söylemlerde bulunulmuştur. Kadın eşini sevdiyse dayacağına da katlanabilir, Erkek çok sinirlirse kadını öldürmekle tehdit edebilir, gibi söylemlerde bulunulmuştur. 18 yaşından küçük kızların evden kaçmaması gerektiği üzerinde durulmuş ailelerin ve kaçırmanın yapılması gerekenler tartışılmıştır. Kadının annelik görevi üzerine de tartışılmıştır.	Aile içi şiddet ve evlilik kurumu konularında kadın sunucu sadece mağdurlarla empati kurup üzüntüsünü dile getirmiştir. Evlilik bir kadını almak vermek olarak ifade edilmiştir. Konuk kadın stüdyo konuğu annenin anneliğini eleştirilmiştir. İki kadın şiddete başvurarak kavga etmişler geçici süreliğine stüdyo sansürlenmiştir. Konuk erkek kız kardeşinin namusunun kimseye düşmeyeceğini gerekirse kendisi halledeceğini söylemiştir.	Kadın konuk erkek konuğa fiziki saldırıda bulunmuştur. Kadın tehdit ederken aynısı karınızın kızınızın başına gelsin şeklinde tehditlerde bulunmuştur. Kadın erkek ilişkilerinde kadının yaşça büyük olması uygunuz olarak konuşulurken erkeğin yaşının büyük olması durumu konuşulmamıştır. Yeni doğacak çocuğun baba hanesinde ne yazacağını önemi tartışılmıştır. Eşinin ailesi tarafından şiddete uğrayan erkeğin yanlış düşündüğü söylenmiştir. Annelik ve gayri meşru çocuk konusu tartışılmıştır.

Kadınlar mağdur konumunda bulunmasına karşın kendilerini savunabilmektedir. Ağlayan kadın imajı yerine daha çok bağırarak, kavga çıkaran hatta kimi zaman şiddete başvuran kadın imajlarına rastlıyoruz. Bunun yanı sıra erkekler daha sakin bir yapıda daha çok kadınları ciddiye almayan bir yapı sergilemektedir. Konuklar yine benzeri programların aksine daha özenli giyimli konuklardan oluşmaktadır. Sunucular ele alınırsa kadın sunucu Seda Sayan tüm konuklara samimi tavırlar sergiler hitaben “canım” kelimesini kullanır ve tensel temasta da bulunur. Ayrıca beklenenin aksine objektif değildir erkekleri savunur ve kadınları hatalı haksız görür. Bu sebeple telefon bağlantısında katılan bir kadın konuğa sinirlenip “yeter be sus” şeklinde bir ifade kullanmıştır. Ayrıca eski erkek arkadaşı tarafından uygunuz fotoğrafı şantajı uğradığı iddiasında bulunan kadına “Bunlar hepsi bir oldu şu çocuk geldiğinden beri üstüne geliyorlar, görüntü çıkarın diyor kimsede tıs yok.” Şeklinde konuşarak kadınların erkeğin üzerine

geldiğini ifade edip erkekten yana taraf tutar. Ama aynı programda “Biz her zaman kadın her zaman kadın üstündür kadından yanayız.” Şeklinde bir ifadede de bulunur. Bunun yanı sıra sakın bir tutumda konuşan erkek konuğa “Sen Türkiye’ye örneksin konuşarak olayları çözen bir adamsın” diyerek ülkenin cinsiyetçi söylemlerine karşı çıkmamış bir erkeğin şiddete başvurmayıp konuşmasını özel bir durum olarak lanse etmiştir. Erkek sunucu Uğur Aslan ise olaylara daha çok izleyici olarak katılmakta kısa yorumlarda bulunmakta fakat cinsiyetçi söylemlerde bulunmaktadır. 7 Kasım 2017 tarihli programda birbiriyle kavga eden iki kadının arasına girip “yani Meral hanım için mi insanlar birbirini bıçaklıyor, karılarını dövüyor? (diğer kadını işaret ederek) senin için deseler anlarım.” İfadelerinde bulunarak kadınlar arasında kıyas yapmaktadır. Stüdyo konuklarında ise sinirlenen bir erkek eşine “İlla cinayet mi işliyim onu mu istiyorsun?” diyerek erkeğin egemen olma şartının cinayet olduğunu ifade etmiş ve stüdyoda kimse bu söyleme karşı çıkmamıştır. Eşinden şiddet gördüğünü fakat ayırlamadığını ifade eden bir kadına uzman avukat “eğer hanımefendi şiddet gördüyse hakkını arayabilirdi buna kimse engel değil.” Diyerek kadına şiddete bir çözüm sunmak yerine kadını suçlu konumuna getirmektedir. Hakkını aramak için gelen kadına sunucu Seda Sayan “kadın haliyle gelmiş buraya” diyerek yine kadının hakkını aramasını özel bir durum olarak lanse etmektedir. Rızası alınmadan kardeşi evden kaçan abi kaçırarak arkadaşıyla yüzleşmiş kız kardeşinin akıbetinin sorumlusunun kendisi olacağını belirtmiştir. Bir yandan da kızın geleceğini yine kızın isteğine göre kuracağını belirtmiş sunucular ve konuklar tebrik edip memnuniyetlerini dile getirmişlerdir. Program boyunca konuklar sık sık birbirleriyle kavgaya tutuşmuş birkaç kez ekran komple sansürlenmiş birkaç kez de kamera stüdyo izleyicilerine dönmüştür. Bu esnada kavgayı gülerek izleyen stüdyo izleyicileri açıkça görülmektedir. Bu da yine toplumda şiddetin normalleştiği hatta komik olarak bile algılanabildiğini göstermektedir. Kocası tarafından şiddete uğrayan ve evden atılan hamile eşin durumu karşısında abisi “evlenmek farzsa boşanmak sünnettir, sen evlenmişsin ayrılmışsın olabilir kul olanın başına her şey geliyor.” Diyerek kadının boşanabileceğini bunun normal olduğunu ifade eden bir açıklamada bulunur. Ayrıca kadın bir konuk tarafından ikili ilişkide kadının yaşının büyük olabileceği bunun normal olduğu ifade edilmiştir.

2017 Eylül ayında yayın hayatına başlayan *Balçiçek İlder’le Olay Yeri* programı da polisiye realite programı türünde bir programdır. Programda sunucuya destek olarak iki adet uzman konuk bulunmaktadır. Bunlar Doktor Mehmet Görgülü ve psikolog Esra Ezmeci’dir. Stüdyoda hedef kitleyi oluşturan izleyiciler bulunmaktadır. Bunun yanı sıra konuklar ve uzmanlar stüdyo içerisinde bulunan büyük tek bir koltukta konumlandırılmış, yalnız sunucunun yeri ayrı konumlandırılmıştır. Benzer programlardan farklı olarak programın içerisinde “ses ver” köşesi bulunmakta, burada muhabir gelişmelerden haber vermekte ya da kimliğini vermek istemeyen gizli tanıklar dinlenmektedir. Programa katılan kadınlar çoğunlukta olup genellikle anne, eş, kız kardeş sıfatlarında görülmektedir. Bunun

yanı sıra erkekler nadir olarak katılsa da baba, eş, ağabey olarak görülmektedirler (Tablo 3).

Tablo 3. Balççek İlter'le Olay Yeri İnceleme

Balççek İlter'le Olay Yeri 13.00-16.00	06 Kasım	07 Kasım	08 Kasım
Konular	Kayıp kızlar, kadın cinayeti	Kadın cinayeti, kaçırılan genç kız, kayıp kızlar	Kadın cinayeti, kaçırılan genç kız, kayıp kızlar
Konuklar	5 Kadın 1 Erkek Kayıp olup bulunan kızın annesi, abisi Kızının katilini arayan anne Küçük yaşta kızları kaybolan 2 anne ve 1 kadın yakını	5 Kadın 1 Erkek Kızının katilini arayan anne Kızları kaçırılan anne baba Kızları kaybolan 2 anne ve 1 kadın yakını	8 Kadın 2 Erkek Kızının katilini arayan anne Kızları kaçırılan anne, baba ve kayıp kızın nişanlısı Kaybolan kızların 2 anne ve 1 kız kardeşi 2 kadın sürpriz tanık, birinin yüzü ve sesi güvenlik sebebiyle gizlenmiştir
Stüdyo Konukları	Yaklaşık olarak eşit oranda kadın erkek karışık, orta yaş ve üzeri	Yaklaşık olarak eşit oranda kadın erkek karışık, orta yaş ve üzeri	Orta yaş üzeri kadınların çoğunlukta olduğu bir grup
Söylemler ve Tavırlar	Başka kaçırılma olaylarına emsal olarak bulunan kız stüdyoya çıkarılıp yaşadıkları konuşulmuştur. Kadın cinayetlerinin artması ve önlem alınmamasıyla ilgili şikâyetlerde bulunulmuştur. Kadınların şiddetle karşılaştıklarında ne yapmaları gerektiği uzman psikolog tarafından anlatılmıştır. Sunucu hak aran-	Olay üzerinden kadın cinayetlerinin sebepleri ve yaşananlar anlatılmıştır. Kız kaçırma olayının kaçırıldıkları iddia edilenler tarafından meşrulaştırılması sonucu sunucu ve uzmanlar tarafından hararetle eleştirilmiştir. Kadınların bir mal olarak görüldüğü bu bakış açısına karşı çıkılmıştır.	Kadın cinayeti firari katil zanlısı üzerinden benzer erkekler ve verebilecekleri zararlar konuşulmuştur. Kız kaçırma adı verilen olayın günümüzde hala var olması ve bu işi yapan insanların fikir yapıları tartışılmıştır. Genç kadınların rızalarıyla evlenmeleri gerektiği sunucu tarafından belirtilmiştir.

	ması için savcılık ve polise gidilmesi gerektiğini yer yer belirtilmiştir.		Genelevler ve bunları yöneten patron kadınlar hakkında uzman psikolog tarafından karakter tahlili yapılmıştır.
--	--	--	--

Programda kadın konuklar duygusal anlar yaşasalar da kendilerini anlatmakta sıkıntı yaşamamaktadırlar. Uzmanlar ve sunucu cinsiyetçi tavır ve konuşmalara fazlasıyla tepkili yaklaşmakta, hatta kadın ve kadın sorunlarına özel önem göstermektedirler. Yeni bulunan kayıp kız stüdyoya gelip yaşadığı deneyimleri anlatırken sunucu sık sık araya girip “Anlat ki yeni Zilanlar olmasın, ne yaptılar sana?” iki aydır tanıdığın adamla nasıl kaçıp gidersin.” Gibi söylemlerde bulunup bundan sonra yaşanabilecek benzer vakalara engel olmaya çalışır bir tutum sergilemektedir. Bu olay karşısında bir başka stüdyo konuğu kıza” seni orada bir bataklığa atsalar ne yapacaktın?” diyerek kızı korkutacak söylemlerde bulunmuştur. Bu da toplumda yer etmiş olan kadınların ve kızların başlarına kötü şeyler gelebileceği korkusunun bir göstergesidir. Programda geçen bir kadın cinayeti konusunda uzman psikolog şiddete uğrayan ve ölüm korkusu yaşayan kadınların bu durumlarda ne yapması gerektiği bu tip adamları nasıl tanıyacakları hakkında bir konuşma yaparak yine olabilecek kötü olayları engelleme çabasına girmektedir. Sunucu da bu olayı “kadına şiddetin son noktası” örneği olarak belirtmiş fakat bu olayların çok sık yaşandığını kadınların böyle adamları nasıl bulduğunu sevdiği yönünde tartışmıştır. Olaylarda erkeğin suçunun dosdoğru kabullenilmesine karşın erkeklerdeki sorunu çözme arayışına girmek yerine daha çok kadınların nasıl bu hale geldiği ya da şiddete nasıl katıldığı üzerinde durulmaktadır. Uzman Psikolog Esra yer yer katil zanlısı koca için karakter analizi yapmış ve bu tip insanların nasıl cinayet işleyebileceğini ifade etmiştir. Program içerisinde geçen bir diğer olay ise 28 yaşında nişanlı bir kızın başka bir erkek tarafından alenen kaçırılmasıdır. Bu olay stüdyodaki konuklar sunucu ve uzmanlar tarafından eleştirilmiş, çözüm için telefon bağlantıları kurulmuştur. Kaçıran erkeğin ailesinden bağlanan kişiler kaçırılan kızın artık onlara ait olduğunu ailenin buna razı gelip kızlarını o gençle evlendirmesi için anlaşma yapmalarını gerektiğini ifade edince stüdyoda herkes gerilmiş ve bu durumun insanlık dışı bir şey olduğu konuşulmuştur. Buna ek olarak sunucu “mal mı bu kızlar alalım satalım tövbe tövbe”, “ zorla kızı kaçırmış ne demek anlaşmak zorla yuva olur mu?”, “hangi devirde yaşıyoruz bir adam bir kızı seviyor diye kaçırırsın hadi kızın gönlü yok aile istemiyor olacak iş mi bu?” gibi ifadelerde bulunmuştur. Uzman psikolog da “bu bakış açısını savunuyorlar böyle bir şey olamaz, büyükler böyle düşünürse küçükler çıkarır mı kızı” gibi ifadelerde bulunmuştur. Toplumun zihniyet yapısında bulunan kadını iradesiz bir mal gibi gören bu fikirlere stüdyodaki izleyiciler de karşı çıkmıştır ve kızın bulunması, erkeğin ceza alması için çalışmalarına devam etmişlerdir. Olaylarda sık sık konuklar “senin de karın var kızın var başına gelebilir” şeklinde tehditkâr ifadelerde bulunmuştur. Bu da gösteriyor ki

insanlar suçtan, adaletten ve cezadan korkmamakta sadece kendi başlarına gelince bu gibi durumları ciddiye almakta ya da korku duymaya başlamaktadır.

SONUÇ

Gündüz kuşağı kadın programları ülkedeki var olan toplumsal cinsiyet eşitsizliğini pekiştirmektedir. Etiler ve Zengin'in araştırmasındaki verilere bakıldığında Dünya Ekonomik Forumu'nun 2013 yılında hazırladığı "toplumsal cinsiyet eşitsizliği uçurumu" raporuna göre Türkiye 136 ülke içinde 120. sıradadır. Ayrıca kadın ve erkeklerin hane halkı ve ev bakımı için ayırdıkları süre kıyaslandığında ise Türkiye Avrupa'daki en eşitsiz ülke konumundadır. Bu sebeple Türkiye'de toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin kadınlar açısından önemli bir sorun olduğu söylenebilir (2015: 143). Buna ek olarak aynı çalışmada kadının televizyon programlarının %40'ında anne, %20'sinde cinsel bir nesne, %10'unda eş ve %9unda başarılı bir kadın olarak yer almaktadır (Etiler ve Zengin 2015: 143). Bunlara sebep olarak toplumumuzda yıllardır yer etmiş olan ataerkil düşünce yapısı gösterilebilir. Ataerkil sistem tüm olumsuzlukların sorumlusu olarak kadını göstermekte ve eleştirmektedir. Ayrıca kadının hayatında yaşadığı olumsuzluklarda erkek pay sahibi değilmiş gibi anılmaktadır (Kaya 2013: 104). Bu durumun pekiştirildiği incelenen televizyon programlarında özellikle *Seda ve Uğur'la* ve *Müge Anlı'yla Tatlı Sert* örneklerinde görülmektedir. Programlardaki konu ve söylemlerin toplumda var olan cinsiyet eşitsizliğini desteklemesinin de bazı sonuçlara yol açtığını söylemek yanlış olmaz çünkü "seyirci televizyondan aldığı bilgilerle kendi özel durumunu müzakere etmekte, böylece kendisini kültürün içine konumlandırmaktadır" (Tat ve Toker 2009: 458). Atabek, televizyon yapımcılarının seçtikleri haber ve konularla izleyicilerin dünyayı algılayış biçimlerini etkilediklerini ve kimi zaman bunu bilinçli olarak yaptıklarını belirtmiştir (1988: 157). Böylelikle televizyoncuların, izleyicinin gündemini belirlediği sonucuna gündem belirleme kuramından yararlanılarak ulaşılabılır. Buna ek olarak Mc Combs ve Shaw kitle iletişim araçlarının izleyicinin ne düşüneceğini söylemekte başarılı olduklarını belirtmiştir (1977: 5). Böylelikle toplumsal cinsiyet eşitsizliği izleyicinin düşünce yapısına yanlış kavramlar aracılığıyla yerleşmektedir. Bu gibi sorunlara rağmen bu programların izlenme oranları düşmeden her gün bir yenisini eklenerek çoğaldığı da unutulmamalıdır. İncelenen örnekler doğrultusunda yayınlanan tüm programların sorunlu olduğuna ulaşılmamış fakat bu programların bir kısmında toplumsal cinsiyet eşitsizliğini pekiştiren ifadelerin yer aldığı saptanmıştır. Fakat *Balçiçek İltir'le Olay Yeri* programı cinsiyetçi söylemlere çok yer vermemekte, cinsiyetçi yaklaşıma karşı olduğunu belirten söylemlerde bulunmaktadır. Fakat cinsiyetçi, erkeği kadından üstün tutan yaklaşımlara çözüm önerisi sunmakta biraz eksik kalmaktadır. Programların kaldırılmak yerine izlenme oranlarının her geçen gün artmasına sebep olarak Bilir, Toker ve Yılmaz'ın araştırmasındaki verilerden yararlanılabilir: izleyicilere sorulduğunda kadın programlarının değişmesini ve daha çok bilgi içermesini isteyen bir gruba rastlanmıştır. Buna rağmen

büyük bir çoğunluk kaldırılmasına karşıdır ve bu programların kendilerini etkilediğini, güvensiz bir hale getirdiğini belirtmişlerdir (2010: 9).

Bu çalışma gündüz kuşağı kadın programlarının ülkedeki cinsiyetçi söylemi ataerkil bakış açısıyla desteklediği kadını erkekten daha aşağı konumlandığı sonucuna varmıştır. Ayrıca bu programlar izleyicilerinin gündemlerini belirleyerek, var olan toplumsal cinsiyet eşitsizliğini pekiştirip düşünce yapılarına sorunlu söylem ve davranışların yerleşmesine sebep olmuşlardır.

KAYNAKLAR

Akbulut N (2006) Televizyonda Kadın, Kadın Çalışmaları Dergisi, 1(1) , 100-105

Atabek N (1988) Gündem Belirleme Yaklaşımı, İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi Sayı 7, 155-174

Bilir E, Toker H ve Yılmaz E (2010) Özgürleştiren ya da Tutsak Eden: Türkiye'deki Kadına Yönelik Televizyon programları Anatomisi, Gündelik yaşam ve iletişim 6. Ulusal öğrenci Sempozyumu, Eskişehir Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi

Burton G (1995) Görünenden Fazlası (N. Dinç, Trans.), İstanbul: Alan Yayıncılık.

Etiler N ve Zengin Ü (2015) Televizyon kanallarındaki gündüz programlarında kadın sağlığı ve toplumsal cinsiyete bakışın değerlendirilmesi, Turk J Public Health, Sayı 13(2), 137-146

Geray H (2004) Toplumsal Araştırmalarda Nicel ve Nitel Yöntemlere Giriş, Siyasal Kitabevi, Ankara.

Gürkan H ve Serttaş A (2015) Türkiye'deki Kadın İzleyicilerinin Televizyon Programlarındaki Kadını Alımlaması, University Faculty of Communication Journal / İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Hakemli Dergisi, (48), 91-111

Kaya Ş (2012) Sahibinden Satılık Korkular: Kadının Korkutulan Özne Olarak İnşasında Medyanın Rolü, Gaziantep University Journal of Social Sciences, Gaziantep University Journal of Social Sciences 11(1), 191-211

Kaya T (2013) Televizyonda Yayınlanan İzdivaç Programlarında Toplumsal Cinsiyetin Temsili, Kadın Araştırmaları Dergisi 13(2), 81-110

Mc Combs M ve Shaw D (1977) The Emergence of American Political Issues: The Agenda-Setting Function of Press, West Publishing

Neuman W R (1992) The Future of the Mass Audience, Cambridge, Cambridge University Press

Nüfusçu G ve Yılmaz A (2012) Evlilik Pratiklerinin Dönüşüm/Yeniden Üretim Sürecinde Evlendirme Programları, Galatasaray Üniversitesi İletişim Dergisi, 1(16), 23-48

Özad B E ve Tölük P (2016) Match-Making Programs in Turkish TV Channels, International Conference on Communication, Media, Technology and Design, Zagreb-Croatia

Özkoçak Y (2014) Presentation of Women in the Women's Program, Electronic Turkish Studies, 9(8), 711-731

Rahte E Ç (2010)(a) Aile İçi Şiddet ve Medya: Gündüz Kuşığı Televizyonunda Şiddetin Görünürlüğü ve Yeniden Üretimi, İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi Sayı 30, 78-83

Rahte E Ç (2010)(b) Kamusalılık, Toplumsal Katılım ve Medya: Kadın Programları Etnografisi, İletişim /Galatasaray Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayını, 13, 55-84

Tat M ve Toker H (2009) Televizyon Programlarında Cinsiyetçi Söylem ve Beden Dili, 2. Uluslararası Bir Bilim Kategorisi Olarak "Kadın": Edebiyat, Dil ve Kültür Çalışmalarında Kadın Sempozyumu, Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi yayınları no:35, Aydın

http://www.sozcu.com.tr/hayatim/kultur-sanat-haberleri/evlilik-programlari-bir-bir-yayindankaldiriliyor/?utm_source=szc&utm_medium=free&utm_campaign=ilgihaber_ (25 Kasım 2017)

<http://www.reytingler.biz/tv-reytingleri.html> (9 Kasım 2017)